

1 martie

Ziua internațională a protecției civile

Prima atestare istorică a Organizației Internaționale a Apărării Civile este datată în 1931, anul în care generalul medic francez Georges Saint-Paul a înființat la Paris fundația "Asociația Leii din Geneva" (Lieux de Geneva Association) sau "Geneva Zones" (Geneva fiind sediul Crucii Roșii și sediul Ligii Națiunilor).

Prima atestare istorică a Organizației Internaționale a Apărării Civile este datată în 1931, anul în care generalul medic francez Georges Saint-Paul a înființat la Paris fundația "Asociația Leii din Geneva" (Lieux de Geneva Association) sau "Geneva Zones" (Geneva fiind sediul Crucii Roșii și sediul Ligii Națiunilor). Prin înființarea acestei fundații, acesta a vrut să definească zonele neutre sau orașele deschise în care unele categorii de populație civilă să se poată refugia pe timpul războiului. El s-a gândit, în mod special, la femei, copii, bolnavi și persoane în vârstă. Ideea fondatorului "Geneva Zones" a fost, de fapt, să creeze în toate țările zone de siguranță bine demarcate sau localități stabilite pe o bază permanentă și recunoscute ca atare, încă din timp de pace, prin înțelegeri bilaterale sau internaționale.

Acest program a fost prezentat pentru prima dată înainte de anul 1929 de Georges Saint-Paul (il găsim consemnat într-un jurnal medical, în articole de ziar, precum și în documentele a numeroase conferințe).

Mai târziu, în anul 1935, la inițiativa "Geneva Zones Association", Parlamentul Francez a adoptat în unanimitate o rezoluție, invitând Liga Națiunilor "să studieze modalitățile de creare în fiecare țară, în funcție de înțelegerile ratificate prin Liga Națiunilor, localități, locuri și zone care, în caz de conflicte armate, să fie apărate de toți combatanții și folosite pentru tratative militare...".

Generalul medic Georges Saint-Paul a murit în anul 1937, dar, la rugămintea sa, Asociația a fost transferată de la Paris la Geneva și a devenit *Asociația Internațională pentru Protecția Populației Civile și a Construcțiilor Istorice pe Timp de Război sau Conflicte Armate*.

Dintre realizările asociației sunt consemnate intervențiile între beligeranții din Războiul Civil din Spania (1936) și din conflictul Chino-Japonez (1937), când a obținut crearea de zone neutre pentru unele categorii de necombatanți din Madrid și Bilbao precum și din Shanhai și Nanking.

Cu toate că experiența a fost foarte limitată, s-a arătat că zonele neutre pot oferi condiții sigure pentru populația civilă.

Deși în numeroase articole și la conferințele internaționale fondatorii asociației subliniau: *"Înainte de începerea războiului, înainte ca ostilitățile să fie declarate, este necesar și merită să se determine în ce mod li se pot micșora suferințele multor combatanți și populației civile... când războiul a început, când violențele lovesc, este prea târziu"*, pe timpul celui de-al Doilea Război Mondial beligeranții nu au acceptat crearea și recunoașterea de zone neutre.

În anul 1947, Asociația Internațională pentru Protecția Populației Civile și a Construcțiilor Istorice pe Timp de Război sau Conflicte Armate publică lucrarea *"Războiul modern și Protecția Civilă"*, un adevărat manifest public. Lucrarea consemnează acțiunile generalului medic Saint-Paul, experiența acumulată, precum și prezentarea unei schițe preliminare a unei Convenții Internaționale privind crearea unei "zone neutre numită Zona Geneva".

Ideile și principiile dezvoltate în această lucrare au fost izvorul de inspirație pentru schițarea textului prezentat la Conferința Diplomatică de la Geneva din mai-august 1949 și pentru revizuirea a patru Convenții "privind protecția persoanelor civile în timp de război", adoptate anterior.

Întrucât schița Convenției "Geneva Zones", prevăzută cu zone întinse, combinate cu protecția monumentelor și chiar a orașelor istorice și artistice, permitea să fie folosite ca refugiu atât pentru răniții și bolnavii din forțele armate, cât și pentru unele categorii de civili, cum ar fi femei, copii, bolnavi, invalizi și persoane în vârstă, Conferința Diplomatică a divizat proiectul în două părți distincte.

În prima parte au fost ratificate "zonele spitalelor și localităților" pentru răniții și bolnavii din forțele armate protejate de emblema Crucii Roșii, iar în cea de-a doua au fost create "spitale, zone de siguranță, localități organizate și protejate de efectele războiului pentru răniți, bolnavi, invalizi, persoane în vârstă, copii sub cincisprezece ani, femei gravide și mamele copiilor sub șapte ani", protejate de existența unui semn constituit din benzi roșii oblice (emblema Zonelor Geneva până în anul 1998).

După trei ani, în anul 1951 s-a încercat din nou implementarea acestor idei: pregătirea și dezvoltarea, din timp de pace, a locurilor de refugiu pentru populația civilă, aceste "zone de siguranță" pe

care beligeranții să le accepte și să le respecte în virtutea Dreptului Umanitar, explicat clar în Convențiile de la Geneva din 12 august 1949. Pe baza protecției furnizate prin Convențiile de la Geneva, au fost întocmite și perfectate planuri de evacuare și transfer a populației spre zonele neutre cu diferite municipalități din Europa.

La Conferința Internațională din 1954 de la Berlin privind problema protecției populației civile în timp de război, s-a pus în dezbatere necesitatea creării și recunoașterii zonelor neutre și a orașelor deschise. În analele Organizației Internaționale a Protecției Civile, această întâlnire devine cunoscută, mai târziu, sub numele de "*Prima Conferință Mondială de Apărare Civilă*". Urmând rezoluțiile adoptate de delegațiile de la Berlin, Asociația Internațională a făcut eforturi pentru a răspândi, în cât mai multe țări, principiul pregătirii locului de refugiu în colaborare cu instituțiile și organizațiile naționale de apărare sau protecție civilă.

În iulie 1956, "Buletinul Informativ ale Zonelor Geneva" (Geneva Zones Information Bulletin) a fost redenumit CIVIL DEFENCE (Apărare Civilă). Într-un Editorial al său a previzionat dezvoltarea Asociației: "*Reînceperea acțiunii generale prin Organizația Zonele Geneva pentru protecția copiilor, mamelor, bătrânilor și invalizilor în caz de război coincide cu dezvoltarea organelor naționale de Apărare Civilă în diferite țări...Zonele Geneva continuă eforturile lor în realizarea evacuării necombatantilor în locuri de refugiu și zone cunoscute ca "Geneva Zones", continuă să lucreze la dezvoltarea planurilor pentru aceste locuri și să promoveze la nivel internațional măsurile Apărării Civile, care acționează ca o clearing house între diferite organe naționale de Apărare Civilă*".

Acest lucru a avut un ecou deosebit, astfel încât cea de-a doua Conferință a Apărării Civile, din anul 1957, desfășurată la Florența, a avut un caracter internațional. Pe timpul acestei întâlniri, delegațiile au stabilit, pentru Asociația Internațională a Zonelor de la Geneva, sarcina de a-și extinde activitățile sale - de la protecția omului la cele privind protecția mediului - și transformarea sa într-o organizație specializată în materie de Protecție Civilă. Această recomandare a fost realizată un an mai târziu, în 1958, Asociația Internațională a Zonelor Geneva transformându-se în Organizația Internațională de Apărare Civilă și obținând un nou statut, permițând admiterea ca membri în Organizație, a indivizilor, organismelor asociative cum sunt asociații, societăți și chiar guverne. Scopurile Organizației au fost extinse, continuând să se ocupe cu locurile de refugiu și zonele de siguranță, concomitent cu preluarea responsabilităților de coordonator al legăturilor dintre Organizație și diferite structuri naționale de Apărare Civilă. Au fost realizate și promovate studii și cercetări privind domeniile protecției civile, s-au facilitat schimburi de experiență și s-au făcut eforturi în domeniul prevenirii, pregătirii și intervenției împotriva dezastrelor.

Pe baza noului său statut, Organizația a organizat cea de-a treia Conferință Mondială a Apărării Civile în mai 1958, la Geneva. Agenda Conferinței a inclus: radioactivitatea atmosferică, descentralizarea, evacuarea și adăpostirea populației în timp de război, statutul internațional al personalului Apărării Civile și protecția proprietății culturale. Au fost obținute unele rezultate prin faptul că testele nucleare în atmosferă au fost interzise, adăposturile antiatomice au crescut ca număr în multe țări, personalul Apărării Civile s-a bucurat de un statut internațional recunoscut prin Dreptul Umanitar Internațional și proprietatea culturală a fost protejată prin înțelegeri internaționale.

Începând cu anul 1960, Organizația și-a lărgit preocupările, incluzând, pe lângă protecția populației în timp de război și protecția pe timp de pace, în cazul producerii dezastrelor naturale și tehnologice.

În anul 1966, la Conferința Internațională privind Protecția Radiologică, desfășurată la Monaco, a fost adoptat textul primei Constituții care i-a conferit statutul de organizație interguvernamentală. Această constituție poate fi privită ca o Convenție internațională, prin faptul că a creat cadrul pentru depunerea de către țările membre ale Organizației, a instrumentelor de ratificare.

Constituția devine efectiv o forță în 1 martie 1972, la prima Adunare Generală a Statelor Membre, fiind înregistrată în anul 1975 la Secretariatul ONU din New York, conform articolului 102 din Carta ONU și publicat în Seriile de Tratatate ale ONU.

Au avut loc mai multe Conferințe Mondiale ale Apărării Civile (Berlin - 1954, Florența - 1957, Geneva - 1958, Montreaux - 1961, Geneva - 1963, Geneva - 1972, Caracas - 1974, Tunis - 1978, Rabat - 1980, Amman - 1994, Beijing - 1998, Geneva - 2000, Kobe - 2005).

Acutizarea gravelor probleme umanitare, generate de producerea unor dezastre și de conflictele regionale, au determinat ca guvernele din tot mai multe state să ia în discuție responsabilitatea protejării populației civile tot mai afectată. Aceste demersuri s-au materializat prin declararea deceniului 1990-2000 "*Deceniul internațional de reducere a efectelor dezastrelor naturale*".

La cea de-a XI-a Conferință Mondială de Apărare Civilă, desfășurată în 1998, la Beijing, China, a fost adoptat *Planul Mondial de Acțiune pentru dezvoltarea apărării civile*, axat pe dezvoltarea structurilor de apărare civilă, cooperarea internațională în materie de ajutorare și asistență, concomitent cu promovarea măsurilor de prevenire și pregătire în fața dezastrelor.

La cea de-a XII-a Conferință Internațională din mai 2000, desfășurată la Geneva, este adoptată "*Convenția Cadru privind Asistența de Apărare Civilă*", prin care Apărarea Civilă este definită ca "*un instrument inevitabil de susținere a dezvoltării în fața dezastrelor naturale și provocate de om*".

În perioada 18-22 ianuarie 2005, la Kobe, Hyogo, Japonia, a avut loc, sub auspiciile O.N.U., Conferința Mondială privind Reducerea Dezastrelor, dedicată comemorării a 10 ani de la cutremurul devastator produs în regiunea Kobe. Conferința își propusese inițial să pună în discuție experiența autorităților nipone și a organismelor internaționale dobândită cu ocazia măsurilor de sprijinire a populației afectate și de reabilitare a infrastructurii vitale. Producerea tsunami-ului devastator din Oceanul Indian la 26 decembrie 2004 a impus organizatorilor formularea și transmiterea de condoleanțe guvernelor din țările afectate, compasiunea și solidaritatea cu populația grav afectată. De asemenea, au fost transmise felicitări pentru răspunsul și sprijinul comunității internaționale acordat statelor afectate, pentru a depăși mai ușor această tragedie. La sfârșitul Conferinței Mondiale s-a adoptat o declarație comună sub deviza : "*Reducerea riscului - un viitor mai sigur*".

Făcând un bilanț al progreselor obținute, se poate constata că activitățile Organizației Internaționale a Protecției Civile s-au diversificat și vizează, în principal, coordonarea și planificarea la nivel internațional a activităților de prevenire și gestionare a dezastrelor, precum și a eforturilor de atenuare a consecințelor accidentelor și calamităților de toate tipurile, în timp de pace sau război.

În anul 1972, printr-o rezoluție O.N.U., ziua de 1 Martie a fost stabilită ca Ziua Internațională a Protecției Civile.